

Helyi díj helyben:	
Egész évre . . .	8 frt
Félévre . . .	4 frt
Negyedévre . . .	2 frt
Vidékre 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal . . .	20 frt
Fél oldal . . .	10 frt
Negyedoldal . . .	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNPAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII-ik kör, V. rag-
utca, 337-ik házszám.
Ugy a kéziratok,
mint a hirdetések
ott vétetnek fel.
„Nyitár” sora 15 kr.
Kisebb hirdetéseknel
minden szó után 5
kr. és a kincstári ille-
ték számítatik.

Akinek nem inge ne vegye magára.

A „Szabadság” mai számának „Közönség köréből” című rovatban Szabadka város polgármesteréhez egy nyílt levél intéztetik. Ebből értesültem, hogy a polgármester lapomat is nyilvános helyiségben többek füle hallatára ok nélkül megtámadta és becsémélte az állítólagos hamis közokirat kiadására vonatkozó közlemény miatt, jóllehet abban a közleményben a polgármester hibásnak egy szóval sem állítatik, sőt nagyon is ki van emelve, hogy lapunk munkásai egyáltalában nem tudják elhinni, miszerint a városi tanács nevében bárki is merészelt volna hamis közokiratot készíttetni.

Hogy a mi mai polgármesterünk hivataloskodása alatt kellett anyi botrányos dolognak megtörténnie, annak sem én, sem a „Szabadság” egyetlen munkása nem oka.

Vádolhatnak hennünket azzal: hogy a hibát, visszaélést vagy bűnt, — ha az tudomásunkra jutott, — nem hallgattuk el soha.

Ha ez bűn, akkor én is bűnös vagyok és munkatársaim is, de hogy ez nem megrovandó cselekmény, azt kimondotta a budapesti esküdtszék legutóbbi ítéletével.

Tudom én azt nagyon jól, hogy az erős kifejezések nem kellemesek, de az a köztisztviselő ne szolgáljon reá, hanem szolgálatát olyan irányban vezesse: hogy szó ne férjen hozzá.

„Lopás, csalás, sikkasztás . . .” azok a kifejezések, melyek bizonyosan bántanak mindenkit, akik közügyeink iránt érdeklődnek.

De hát kérem, oka vagyok-e én, vagy közülünk más valaki ennek?

Nézzük csak:

1. *Lopás* nem történt közvagyonunkban elég az utolsó évtized alatt? De igenis történt. Ez be lett bizonyítva a budapesti esküdtszék előtt, és ezt igazolni lehet bármikor is a városi raktárból elhordott, de közcélokra el nem használt építkezési anyagok eltűntetésével.

2. *Csalás* szintén történt városi tisztviselőink körében, és hogy hosszadalmas ne legyenek, csak egy esetet hozok fel: Egy városi köztisztviselő nem régiben a városi földek 25 éves bérletével körülbelül 100 szegény embert csalt meg, pénzeket szedett fel és az én feljelentésem folytán a vizsgálat, — polgármesterünk szíves engedelmével folytán, — az én jelenlétemben

megtartatván, az illető állásától fegyelmi uton elbocsátott.

3. *Sikkasztás*. csak legközelebb is történt a házipénztárnál.

Mondjak még többet?

Mondhatnék, de ezzel csak az ügyet mérgecseném el, mert úgy látszik a polgármester magáévá tesz minden oly dolgot is, amihez talán semmi köze, amiről nem egyszer épen a „Szabadság” soraiából értesült.

Ha polgármesterünk részese olyan visszaéléseknek amilyenek hebizonyultak, akkor a címezést — legyen az akármilyen becsületbe vágó, — mint *közhivatalnok* ő is megérdemelné, ha pedig ártatlannak érzi magát akkor ne feledje el ezt a kifejezést: „*A kinek nem inge ne vegye magára.*”

Szabadka, 1892. évi november hó 26-án.

Szalay L. A,

a „Szabadság” szerkesztője.

Mamuzsits Lázár polgármester a „Szabadság”-ra hivatkozva menti a városi tanács összes tagjait hogy Szigethy József részére hamis közokiratot senki ki nem adott. Hát a „Szabadság” állította ezt? — Állította és úgy látszik fenn is tartja a „Szabadkai Hírlap” valamelyik munkása. A „Szabadság” csak feltételesen mint hihetetlen dolgot közölte. Tessék utánna nézni. Ha nem igaz a mit „Argus” név alatt lap-társunk közölt, akkor a „Szabadság” közleménye is alaptalan.

Válasz „Argus nr. 2”-nek.

„Hamis közokirat készítés a torony alatt” című cikkünkre egy valaki a „B. Ellenőr” hasábjain felel. Azt mondja hogy valótlan. Ha ez igaz, csak a város becsülete lesz egy kissé a sok minden után kifoltozva, — tehát reánk nézve is örvedetes.

Ezután kikapkod egyes szavakat a cikkből, a mik címek lennének ha a „hamis közokirat” készítése való lenne, a mikor ezeket a címeket meg is érdemelnék az urak a kik így manipulálnak.

Ha nincs hamis közokirat, akkor a felrakott címek sem állanak.

De Argus azt mondja: v a n.

És az az „Argus” fog is felelni szavaiért mindig.

Csodálatos hogy ez az új „Argus” mégis nem az első „Argus”-sal, hanem a „Szabadság” közleményével foglalkozva így szól: „soha sem lesz alkalmunk a husos fazekak körül telepedni . . .”

Ugyan jki számít e lap munkásai közül

azokra a városi „husos fazekak”-ra a hol azok a jó urak élnek?

Mi közöttünk ilyen nem ismerünk.

A mi a „Szabadság” személyzetére vonatkozó sértést illeti, arra nem válaszolunk, mert erkölcsi halottakkal vitába nem keveredünk.

Azt a cikket pedig ilyen ember írhatta, tehát szóra nem is érdemes, csak sajnálni lehet ezt a városi hatóságot, hogy ilyen ember veszi őket védelembe.

Végül csodálkozunk ezen a fordulaton is, hogy a nevezett lap szerkesztője helyt is ad ilyen dolgoknak akkor, a mikor épen őt, ez a hatóság fosztotta meg kenyerétől.

Kossuth Lajos új levele.

Turin 22 Via dei Mille
Oktober 15. 1892.

Kedves gróf Kreith!

Az elintézett és el nem intézett levelek halmaza összekeveredtek asztalomon, tartok tőle hogy e miatt válaszom Október 3-iki becses levelére késő érkezik, de az hogy a 48—49-iki szabadságharcz országos muzeumnak ép azért mert „országos” helye csak a óváros lehet, előttem annyira világos dolog, miként reméllem hogy az én véleményemre nem volt szükség, miszerint a kérdés ily értelemben döntessék el.

Sok mindent centralizálnak a fővárosban, a mit centralizálni nem kellene; de hogy „országos muzeum” valahová a vidékre utasíttassék, azt én képtelen eszmének tartom. Óhajtanám, hogy szabadságharcunk minden nevezetes eseménye emlékekkel legyen a történet színhelyén megörökítve, megannyi oltárral a hazafiság religiójánál, de a muzeumba való tárgyaknak egy helyen kellene összegyűjtve tartatni; mert az eldarabolás csökkentené történelmi becsület s a közérzületre hatásukat; s mert egy helyre tartom összegyűjtendőknék, az hogy azon hely csakis a főváros lehet, előttem annyira természetesenek látszik, miként megvallom, csodálkozom, hogy az csak vitatás alá is jöhetett.

Engedje gróf ur megújítanom köszönetem becses látogatásáért, mely mindig kedves emlékeim közé fog tartozni s nagyra-becsülésemet a fáradhatlan buzgaloméért, s eléggé nem méltányolható áldozatkészségeért, melyet ön a 48—49-iki korszak történelmét felvilágosító adatok kifürkészésére s összegyűjtésére, és a tényezőkre való visszaemlékezés ébrentartására szentelni meg nem szűnik, oly hazafiai igyekezet ez, mely a mi nagy nemzeti erőfeszítés iránti érdeklődés élesztésével hatályosan közre hathat arra, hogy a multnak kegyeletesjelmékezte csirája legyen a jövődönék.

Fogadja gróf ur tiszteletem kijelentése mellett őszintén barátságos üdvözlételemet.

Kossuth Lajos.

Uj találmányok és műszaki leírások.

Bergl Sándor első budapesti szabadalmi irodájának közleménye.

Uj lámpabél. Saját tapasztalatából tudja mindenki, hogy a lámpabél egyenlőtlen lemetélése az üveghengert veszélyezteti. Londonban immár eléghetetlen lámpabél találtak fel, mely egy finom sodronnyal körülvont fémkeretből áll, melynek belseje itatos anyagokkal, mint csepű kender, asbest stb. van megtöltve. Az így előállított bél egy bélhüvelybe van beillesztve, mely azon túl terjed; az olaj a csővön át a rostos anyagra felszivódik. A belet egy nyéllel lehet a hüvelyben emelni vagy sülyeszteni. Marris E. londoni lakos e találmányra szabadalmat nyert.

Uj zseb-záró-készülék. A zsebek tágas nyílása. különösen a nőruháknál, kedvező alkalmat nyújt a zsebmetszőknek művészetük gyakorlására. E nemes művészet gyakorlásának meggátlása céljából Kohn Lipót berlini lakos egy zseb-záró-készülékre szabadalmat kért. A zsebtolvajok e mecenásának találmánya tényleg négy egymással igazgathatólag összekötött zárból áll, melyek a zsebnilyást körülveszik; ha a szárat összesapatjuk, ekkor a két alsó szárat összetartartó kapcsolással a zseb záratik.

Nedves falazat. Ugy a tudomány, mint a gyakorlat bebizonyította, hogy csaknem minden háznak falai az év folyamán több vagy kevesebb nedvességet szívnak fel a talajból, mely az építő-anyag fokozatosságánál fogva gyakran az épület legmagasabb részeibe vezetetik. Számos házban ez az oka a házi gomba és penészképződményeknek és azon sajátos penészes szagnak, melylyel a régi házakban oly gyakran találkozunk. Uj építményeknél a talajnedvességnek ezen felszálását igen csekély költséggel el lehet távolítani az által, hogy az alapfalakra, mintegy az alsó párkányzat magasságáig, egy réteget falazunk be, mely a vizet át nem bocsátja. És erre szolgálnak az Andernach-féle asfalt különítő-lemezek és rétegek. Ez ismert óvrendszabályoknál érdekes körülmény az, hogy a babiloni romok mutatják, miszerint ezen eljárást már 3000 évvel ezelőtt ismerték.

Irodalom művészet.

Tartalmas hetilap. Szokva vagyunk ahhoz, hogy a „Magyar Nők Lapja”, mely az összes képes, családi lapok között a legjobb, minden héten gazdag tartalommal jelenik meg, de ilyen tartalmas számot, mint a most megjelent 48-ik szám, még a Magyar Nők Lapja szerkesztői sem produkáltak. Legelőször látjuk Gróf Apnyoni Albertnek e nagy magyar államférfiúnak arczképét, szellemesen megírott életrajz kíséretében. Gróf Zichy Gézaának most megjelent költeménykötetéből egy gyönyörű mutatványt olvasunk. Van e számban három eredeti elbeszélés, egyik Kistelekly Edétől, a széles körben ismert fiatal költőtől, a másik Boldizsár Kálmántól, kit különösen a debreceniek tartanak nagyra, mert ő az ottani elbeszélő generáció legfiatalabb tagja. Van fordított elbeszélés, van regénymelléklet, tudományos cikk három remek rézmetszettel illusztrálva; ismertetés egy híres francia geológusnak, Reclus Elizéusnak legközelebb megjelent munkájáról. Szánthay István gyönyörű eredeti tollrajzai, melyekkel az elbeszélések és költemények kísérve vannak, valóságos kis műrekek. Ez a rajzoló, a ki bizonyára még fiatal ember, azon az uton van, hogy legnagyobb művészeink között emlegessék mielőbb a nevét. A lap, melyet ily számok után minden családnak melegen aján-

lunk, a legolcsóbb heti lapok egyike. Előfizetési ára negyed évre 1 frt 50 kr. A negyedéves előfizetők ajándékba kapják az „Örök szépség” tankönyvét.

Közönség köréből. *)

Nyílt levél.

Szabadka szab. kir. város tekintetes polgármesteréhez.

Midőn nyílt levelet intézek városunk első polgárához s annak nevét a címben elhallgatom, teszem ezt azért, mert nem az egyénhez, kit véletlenül Mamuzsits Lázárnak hívnak, hanem városunk első hivatalnokához, legfő tisztviselőjéhez intézvék soraim.

Állása hivatása s az ezekből kifolyó tisztelet, mellyel a város minden lakója kell hogy viseltessék iránta; elnémitott engem, midőn f. hó 24-én a Weinmann-féle sörcsarnokban azzal támadott meg, hogy majd meg mutatja nekem mi a felelet arra ami a „Szabadság”-ban megjelent stb.

Erre csak enyit: A „Szabadság” felelős szerkesztője Szalay A. László ügyvéd, ki bizonyára nem fog meghátrálni, dacára annak hogy arra semmiképp sem kötelezhető hogy az ügy érdeméről saját izlése szerint értekezhessek vele, bár ha kilátása nem lehet arra, hogy eltusolás nélkül végezhessem.

II. Alulírott határozottan kikérem magamnak, hogy bárhol, bármikor s bármiert mint arra nem jogosított egyén kérdőre vonjon, fenyegetsen, vagy brutális fellépésével megbotránkoztasson.

III. Ha egy egyszerű, önmagáról megfeledezett, semmi iskolát nem végzett rendőr támadott volna meg; ugy a személyes szabadság megsértése végett orvoslást kerestem volna, Szabadka város polgármesterével szemben megelégszem azzal, hogy kocsnabeli oknélküli támadását a nagyközönség ítéletére bízom.

Weitzenfeld Lipót.

Tisztelt szerkesztő ur!

A színügyi bizottság legutóbb tartott ülésében határozatilag kimondotta, miszerint dráma és egyéb színművek előadásánál oly felvonás közti zene játszassék, mely az előadandó darabhoz némileg beillik, — és ezen határozatot az igazgatóval is közölte azon utasítással, hogy jövőre a már szokásban levő „Csindradratta bum” Boulanger indulók egyszerű és mindenkor megszűnjének.

Hogy miért nem lett ennek elég téve, nem tudom, tény azonban, hogy a „Severó Torelli”-féle drámánál az első felvonás előtt — a Raetzki indulót — s ennek végével — miután nyílt jelenetben a papot játszó színész irtózatot esküt tett, — a zenekar egy cseh polkára zendített rá.

A felvonásközi zene, ha egyáltalában szükséges, olyan legyen, hogy a közönséget a darabhoz méltó hangulatban tartsa. A felvonás közti zene egyáltalában nem arra való hogy holmi karmesteri ambícióknak szolgáljon, eltekintve a jelenlegi felvonásközi zene nem egyéb, mint hamis trombita- és kúrthangok erőszakos nyögdecselése. Ha már csinálnak zenét, tartsanak próbát és ne lépjenek készületlen a nyilvánosság elé.

Szabadka 1892. nov. 24.

Egy zenész.

* E rovat alattiak díjmentesek. Szerk.

HIREK

A Szabadkai Dalegyesület 1892. évi november 26-án este fél 8 órakor a „Pest szálló” nagytermében Farkas Zsigmond felolvasásával egybekötött házi dalestélyt és táncvigalmat rendezett.

A Szabadkai Kereskedő Ifjak Társulata f. hó 26-án, szombaton a „Nemzeti szálloda” éttermében dr. Milkó Izidor felolvasásával egybekötött thea estélyt rendezett.

Bajmoki esendélet. Mint értesülünk a napokban hajmeresztő gyilkosság történt Bajmokon ugyanis Walter Pál és Bajer Jakab jó módu sváb polgárok 17 éves gyermekei előre megfontolt szándékkal este 9 óra tájban kilesték az utcán Kern János 17 éves szinte jó családból való pajtásukat és késsel leszúrták. Sajátságos, hogy Walter Pál már 5 nappal előzőleg faluszerzte dicsekedett, hogy ő Kernt kilesi és az általa mutogatott élesre fent késsel ledöfi. A tett oka ismeretlen. A két suhancz a tett elkövetése után nyomtalan eltűnt és valószínű, hogy öngyilkosságot követtek el.

Ez is virtus. A pozsonyiaknak különös sportban lesz részük vasárnap. Nehány ottlakó uri ember ugyanis a hazai erényekben akképen kívánja magát gyakorolni, hogy versenyivást rendez. A vállalkozók tizenöt különböző vendéglőt fognak felkeresni s mindenütt megisznak két deczi bort, összesen tehát harmincz deczit. A ki ezután a hőstett után egy nyomtatott sort le tud másolni, az lesz a győztes.

Bál Csantavéren. Csantavéren polgári olvasókör évi szokásos Katalin bálját e hó 20-án tartotta meg saját helyiségében. A rendezőség elkövetett mindent, hogy a bál fénye és szelleme jó hirnevének megfeleljen. Egyszerűség és csin a kedély és izlés követelményei, ha mulatni akarunk, erre törekedett a rendezőség és azt el is érte.

Megbízható dajka. Régi baj, régi gond, hogy azon gyermekek számára, kiket anyjuk nem képes az első táplálékban részesíteni, akár azért mert a természet fogyatékossággal sújtá az anyát, akár azért mert nagyon is bőven jut ki mindentől az anyának, s így kényelemből löki el magától gyermekét, kit válasszunk szoptatónak? E kérdést praktikusán oldá meg szabadkai szállási lakos. Neje ikreket szült, mindkét fiú egészséges volt mint a makk s ennél fogva éhes is mint a farkas, mert a gyenge anyának nem volt elég teje. A dolgon segíteni kellett, s a gazda szerencsésen kieszelte módját. Oly dajkát adott gyermekeinek, ki sohasem gondol egyébre, mint a gyermekek ápolására. Ott guggol mellettök éjjel nappal s a szavahihető gazda állítása szerint soha sem gondol a szomszédban dévajkodó s vele incselkedő legényekre. Egészen hivatásának él. Ha a gyermekek egyike sir, nyaktörő utakon, árkonbokon keresztül vetve magát siet a gyermekek felé. Csak akkor érzi jól magát, ha az ikrek emlőin hatalmas czuppanásokat tesznek. E nagyszerű, minden dicséretet megérdemlő, szelid és gondos dajka nem más mint egy szerű anyabirka, melyet a gazda gyermeke mellé választott.

Mi nem jó a lónak! Egy kecskeméti boltban subás atyafi áll türelmetlenkedve ostorral kezében. „Adjon már, no!” tör ki végre. „Mert a lovam éhes!” Hát mit adjak?” „Egy kis pálinkát!” (?)

Mennyit keresett Kolumbus? Amerika felfedezése korszakalkotó esemény volt, de a felfedezőnek bizony kevés haszna volt belőle. Egy jó helyen levő szatócsüzlet, vagy vitriolmentes subiczkkal való kereskedés többet jövedelmez mai napság, mint a mennyit Kolumbus Amerika felfedezésével szerzett. Nagy csomó eddig ki nem adott levelet találtak Madridban az Alba-házban, melyek szerint Kolumbus összes felfedezői utjaiért össze-vissza 10.000 frtot kapott. — Egy új világrész felfedezéseért meglehetősen csekély összeg.

A fővárosi vigadóbeli 48-as kiállítás tudatja a hazafias közönség ama részével, kik a gyűjtemény fentartásának előmozdításához akarnak járulni, hogy a kiállítás által kiadott különféle arczképek (Kossuth, Petőfi, Vajda stb.) eladási árából befolyó pénz az 1848—49-iki szabadságharcunk muzeumának fentartására lesz fordítva. S így a kiállítás 48-as kiállításról Budapestre képet vagy ahoz való keretet rendel, az illető egyúttal e nagyszerű ereklye-muzeum állandósítását is előmozdítja.

Harminez tüszurás. Egy kassai üzlet tulajdonosa egy idő óta kisebb nagyobb hiányokat vett észre kézi pénztárában, s miután maga zárta be a boltot, nagyon óvatos volt, nem tudta magának a dolgot megmagyarázni. E napokban egyik gyermeke a déli órákban bepillantván a bolthelyiséggel egybekapcsolt magazinba, ott észreveszi az egyik fiatal segédet. E körülményt azonnal bejelentette atyjának, mire az rögtön a raktárba hatolt, de mindnyájuk meglepetésére a fiatal embert a földön fekvő, mozdulatlanul találták. Czi-bálták, lökdözték, ránczigtálták. Végre azon hitben, hogy talán önmagában tett kárt, a házban levő orvost előszólították, kit a dolog nyitjába be is avattak. Miután ennek sem sikerült a fiatal embert életre hozni, bár a szivverése életre mutatott, tüszurásokkal igyekezett felébreszteni. Huszonkilenc tüszurást kitarított, s csak midőn végre a lába nagy ujjába szurt, ugrott fel, s ekkor be is vallyotta lopásait és azt is, hogy az alélságot csak szimulálta. — Gazdája rögtön elesapta.

Pörül járt becsületes megtaláló. Eperjesen e napokban egy vasuti kocsiából az utolsó utas is kiszárván a konduktor az ülés alatt egy tárczát pillantott meg, mely bankókkal volt telve. Habozás nélkül felkapta a tárczát és a legutóbb kiszárvó utas után sietve, annak átnyújtotta. — Ez meglepetve vette át a tárczát és kinyitotta, hogy drága tartalmának meglétéről meggyőződést szerezzen. — Erre a tárczában levő névjegyek egyikét e szavakkal adta át a konduktornak: „Itt a névjegyem, mint láthatja Kassán lakom, jöjjön holnap, ha Kassára visszatér hozzám, meg fogom jutalmazni becsületességét”. A konduktor másnap vérmes reményekkel jelent meg a kijelölt lakáson és midőn bejelentette, hogy az elveszett tárcza ügyében jön, örömtől sugárzó arccal fogadta őt, a lakás tulajdonosa. — De elbeszélvén a tárcza átadásának történetét, a tulajdonos eleinte csóválta a fejét, azután elfogatni akarta. — A szerencsétlen konduktor a tárczát egy ügyes gazembernek adta át, ki hogy őt megnyugtassa, az igazi tulajdonos lakására utalta, maga pedig ugyanazon vonattal Orló-felé tovább utazott. — Nagy nehezen sikerült a becsületes megtalálónak magát igazolni.

Vigyázzunk az égő petroleum lámpákra. Winternitz I. helybeli 6-ik körű lakossal történt meg az a szerencsétlenség, hogy

az asztalon levő petroleum lámpát vigyázatlansága folytán feldöntötte. Neje hogy férje életét megmentse szoknyájával borította le az égő lámpát, ez alatt azonban ruhája lángba borult mi közben oly súlyos égési sebeket kapott hogy daczára a gondos orvosi gyógykezelésnek 8 napi kínos szenvedés után f. hó 23-án meghalt. Temetése óriási részvét mellett ment végbe.

Szeged szab. kir. város I. választó kerülete Tisza Lajos gróf helyébe választandó új képviselő választására tegnapi napon f. é. december hó 11-ére tűzte ki a választás napját.

Ritka nagy termés. Az imént befejezett répatakarulás alkalmával, dacára hogy sok volt a panasz a nyár igen kedvezőtlen, aszályos időjárása miatt, mely a répafejlődést megakasztotta, mégis sokféle olyan rengeteg répatermek mutatottak fel, a melyek már csoda számba is mehetnek. Így az oberndorfi fajból Pámer osli postamesternél 688 métermázsza, Nagy István szentmiklósi tiszttartónál 697 métermázsza termet katasztrális holdankint, olajbogyóalakú répa Klein Ignác ongai bér-gazdaságában 726 métermázsza Stégh Henrik-nél Ó-Kéren 862 métermázsza 52 kiló takarult kasztrális holdankint Mamuth répa pedig többek közt báró Wesselényi zsbói uradalmában 790 métermázsza. Betegh Gergelynél pedig Sósmezőn 1248 métermázsza termett katasztrális holdon! A mostoha nyár után ezek mindenesetre phänomenális hozamok az okok pedig ott rejlenek hogy a kedvezőtlen időjárás-elensulyozta egyrészt a jó kezelés de főleg az igen jeles répamag mely az elmondott esetekben is Mauthner Odön budapesti magkereskedőtől került. A talajok hol e rengeteg termések takarultak, többnyire homokosanyag szerkezetűek, Sósmezőn hol egy holdon majdnem 1300 métermázsza termett, a talaj agyagos volt kevés számosj iszappal.

Amerikai magyar hírek.

Nagy izgalom. Bridgeport város magyarsága roppantul fel van izgatva egy különös eset által. A napokban egy hazánkfia házában megkölykezett a macska s a házi-asszony megbizta kis fiát, hogy a meghagyott egyen vül a többit dobja a vízbe. A kis fiu elvitte a macskakölykeket a pár lépésnyire fekvő tengerághoz s mielőtt a vízbe dobálta volna, több gyermek gyűlt köré s elvettek vele egy kis macs' át. Addig játszadoztak vele míg egyszer valamelyik kitalálta „süssük meg.” A gondolatot tett követte; tüzet raktak, egy rossz, talált bádóg edénybe betették a macskát s megsütötték. Midőn megsült, az esztelen gyerkőcök szét cibálták, s azt a csinyt követék el vele, hogy a nem régiben felálított „pálinka mérés” (tulajdonképen patika volna de egyebet pálinkánál nem árulnak benne) ajtaján bedobták edényestől. A patikárus pedig egy kép-pel illusztrált regényt irt az újságokba, a hol egy asszony van lefestve, s előtte két gyerek egy macskát szakgat szét és az asszony biztatja hogy egyék meg a gyerekek mohó étvágyal falják. Képzhetni mily iszonyu rágalmakat tartalmaz a rajzot magyarázó cikk. Alábbvaló a magyar a chinai-nál mondja a patyikus ur, mert vitriolos pálinkákat isznak, macska hust esznek stb. Nehány derék honfitársunk gyűjtést rendezett s a patyikust beperlik, mert azóta magyarjaink nem maradhatnak a gyárakba a rémitő nyávoágásoktól és szekaturától. (Megjegyezzük, hogy az e fajta szerek Amerikában sok költséggel járnak).

Figyelem! A helybeli pósthivatal arról értesíti az összes lapokat s kéri a t. olvasó közönséget figyelmeztetni a következőre: Európa több országából az a panasz érkezett, hogy az Egy. Államokból Európába küldött

ajánlott levelek borítékai rendszerint összeszakadva érkeznek rendeltetési helyökre, sőt egyikmásika annyira összeszakad, hogy kézbesíthetlenné válik. Ez okból a feladóknak áll érdekekben, hogy erős borítékot használjanak. (Tudvalévő, hogy az Egy. Államokban feladott ajánlott levelek ha el is vesznek, a posta kártérítést nem ad.)

Váradí Jozsef szalai illetőségű (Abauj Torman.) hazánkfia Draskoczi Zsuzsánna hajadonnak e hó 10-én Johnstownban örök hűséget esküdött. Az esketési szertartást Kovács János pittsburgi r. lelkész ur végezte. A mulatságon nagyszámu magyar közönség vett részt s a jó magyar zene mellett magyarosan mulatott.

Pollack és társa new-yorki ékszerész utazó ügynökét a Missouri völgyön a vonaton kirabolták. 815.000 értékű gyémántot vettek el tőle s a vonatról leugrottak.

A new-yorki „Hungaria Ladies Aid Society” múlt vasárnap szépen sikerült táncmulatságot rendezett.

Amerikai reklám. Egy new-yorki temetkezési vállalat hirdetésén a következő sorok olvashatók: «Temetések leszállított áron Minek is élni, mikor oly olcsón szerezhet magának az ember diszes temetését!»

CSARNOK.

Plagium.

Putifárné
Régesrégen
Gyuladt szörnnyű
Haragra.
Borzasztó volt
Haragjában,
Ugy mondja a
Biblia.
Fumigálva
A kritikát,
Rögtönzött egy
Tragédiát,
— Ilyen czimmel,
Ugy tetszik —
«A megtépett
Unterczik».
Plagiumos
Csunya világ!
Mégis csak sok,
A mi sok!
Hát már erre
Is akadnak
Piagisáló
Tolvajok! ?
Akadt, de mert
Unterczikem
Nem volt soha
Életemben,
— Jaj én szegény
Fejemnek —
A hajamat
Tépte meg.

Ladányi.

Fagy.

Az édes anya földet álomba ringatta a téli szél üvöltő simára,

Puha keblét megdermeszté a fagy s a lány homokból csonttá vált 'rögök lettek.

És csak a fehér leplet kell még föl vennie, mely nálunk tegnap mutatkozott először, — aztán mély, nagyon mély álma lesz.

Fagy! Az első fagy megjött, s mogorva arcával elvette az utolsó reményt is a hosszu

ősz melegeknek s ma már naponta várhatjuk azokat a könnyű apró pelyheket, melyek a komor tájnak oly kedves, megnyugtató alakot adnak.

A fagy, a szegény embernek egyik réme tehát megérkezett.

Óh, hiszen a szegény embernek ezer és ezer ily réme van és szerencsétlensége — hogy legalább egy nélkül soha nincs.

A hideg bekényszeríti a szegény gyermeket a szobába. Hiszen nincs ruhájok, hogy ott kint sétáljanak, hogy szívják a friss, életető levegőt, minek is, hisz a szellőzetlen szoba ugy is lerontaná.

A fagy! ez a szegény emberek állandó réme.

Óh, nem csak az bántja őket erősen, mely elhozza reájok a telet!

Van, a fagynál, még erősebb, gyilkolni tudó fagy is.

Az emberek szívét beborító fagy, mely nem engedi, hogy a nemes érzelmek bennök nyilatkozzanak.

Részvétlenek az emberek; közönyösök törekvéseink, fájdalmaink, sebeink és bajaink iránt, s minél szegényebb valaki, annál inkább érzi, hogy fagy van a nagyok, a hatalmasok szívében.

Az egyszerű szegény zsidó, szívét facsaró nyomorát egy kőszívű gazdag hitsorsosa előtt elmondotta. Hitte, meglágyul a szíve és segíteni fog rajta.

Elszomorodott a bankár, sőt sirva is fakadt.

Becsengette inasát.

— Ez az ember a nagy nyomorának elbeszélésével a szívemet marcangolta, ugyan — dobjátok ki.

Nos, ezek a szavak ujulnak meg sokszor előttünk az élet hétköznapjaiban.

De hát mindig ilyen volt és ilyen lesz a világi élet.

A ki azt hiszi, hogy meg fog változni, azt álmok álmodójának nevezik.

A második Debreczen. Ha valaki eddig a magyarság főfőszékét, a gazdag cziviseket, a hortobágyi ménes-gulyát emlegette: mindjárt tudni lehetett, hogy Debreczenről van szó. A gazdag, magyar alföldi városról, amelynek párja alig akad az országban. A nemes, büszke várost tehát nagyon meglephette, mikor a napokban egy levélhordó postai feladóvevényt nyjtott át amelyben 100 kiló paszuly érkezését jelentette a városnak. Paszuly — Debreczennek! Ez nem fér össze sem a város méltóságával, sem a paszuly alacsonyágával. Hamarosan megindult a kutatás és egy porlepte helység névtárból legott kimutatták, hogy a paszuly a — második Debreczennek szólhat, a mely Szilágy-megyében nevezi magát ezen a czimen és a mely foglalkozására nézve falu, nagyságára nézve pedig a debreczeni — városházával hasonlítható össze.

Nyilttér. *)

A 8-ik kör Fűzfás és Raktár utcák sarkán (volt Schreier-féle házban) liszt, házi és különféle bel- és külföldi mosószappanyraktár nyílt meg. Ahol a legpontosabb és legolcsóbb kiszolgálás mellett minden házisükséglet kapható.

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Csakis a világhírű **zigarettapapírost** használjátok

Les Dernières Cartouches

BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárból 65., Boulevard Exelmans.

E gyártmány a papiripar diadala, a cigarettapapir eszményképe

Ezen cigarettapapíros és cigarettahüvely gyári raktára:

Bécs, I. Schottenring 25.

Valódi francia cigarettahüvely a „Les Dernières Cartouches“-papírból készült melynek minden doboza „Braunstein Frères“ cégét viseli, Szabadkán Jó Gusztáv urná kapható.

20—25.

Söresarnok megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget értesíteni, hogy a Lendvay-utcában a „Pest“ szálloda közelében levő Chobot-féle házban

söresarnokot nyitottam

s azt f. hó 19-én szombaton a nyilvános forgalomnak átadtam. A teljesen ujonnan berendezott söresarnokomban a legfinomabb **Münchener-Spaten** és **Schweeháti Export márciusi palack-sörök** kimérése eszközöltetik; s ezen palack-sörök — megrendelés folytán — magánházakhoz is szállíttatnak.

Jó konyháról, valamint izletes ételek és hamisítatlan italokrol gondoskodva van.

A n. é. közönség látogatását kérve maradtam

Szabadkán, 1892. év november 19-én

Tisztelettel

Weinmann Jenő.

A „MAGYAR ASZFALT RÉSZVÉNY-TARSASAG“

saját bányái: F.-DERNÁN (Bihar m.)

Iroda Budapest, VI. Andrászi-ut 30. sz.

elvállalja: új építkezéseknél az alapfaloknak nedvesség-elkülönítő aszfalttréteggeli befedését; járdák, udvarok, kapubejáratok, folyosók, konyhák, mézarszék, vágóhidak, magtárak, raktárak, istállók, tereaszok kerti utak, sélányok, szeszgyárak, ipartelepek, gyárhelyiségek, műhelyek, tantermek, utcai-átjárók, kocsutak, tekepályák, bérkocsiallomáshelyek stb. stb. természetes, legjobb

aszfalttal burkolását

ovábbá eszközi; nedves falak lakások, boltok, raktárak stb. gyökeres szárazzátételét — jótálás mellett — legolcsóbb áron.

Felvilágosítás készséggel adatik s nagyobb munkák vidéken is elvállaltatnak; — anyag utasításra vidékre is szállíttatik.

A „Magyar aszfalt részvény-társaság“ bányatermékei a brüsszeli nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetésben (díszoklevél) részesültek.

Szabadkán: **KARSAI BERTALAN** ur ad bővebb felvilágosítást.

És ugyancsak ő nála szerezhetők be azon — kitűnő minőségű — cement csövek, melyek az utcák csatornázása folytán az egyes házakból a főcsatornába esznek bevezetendők.